

Praha 9.5.2011
čj. SRS 034984/2011

Oblastní odbor SRS
Ztracená 1099/10
161 00, Praha 6

Zpráva č. 6 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 2.5.–8.5.2011

1. Počasí

Ve sledovaném období počasí velmi silně ovlivnilo růst a následně i další vývoj rostlin. Po déle trvajícím suchu v oblasti přišly v pondělí a úterý vydatnější deště, které místy doprovázely také sněhové přeháňky. Následoval prudký pokles teplot. Ranní teploty dne 4.5. poklesly až k -4°C . Teploty okolo bodu mrazu vydržely až do 6.5. Ke konci období pak došlo k mírnému zvýšení teplot. Přesto se ranní teploty pohybovaly okolo 4°C . Odpolední teploty v daném období kolísaly od 8°C do 20°C .

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Přízemní mrazíky ve dnech 4.5. a 5.5. napáchaly rozsáhlé škody. Značně poškozena mrazem byla réva vinná. U ovocných stromů byly zasaženy plody třešní a meruněk. Jabloně pomrzly jen lokálně. V současnosti probíhají postřiky ovocných stromů ke zvýšení jejich odolnosti. Pomrzly také lesní a okrasné dřeviny. Hned 4.5. zhnědly listy ořešáků, dubů, bříz, javorů, jeřábů, rododendronů a břečťanů. Z našich průzkumů vyplývá, že velmi záleželo na posuzované lokalitě (svažitost, orientace apod.), aktuální teplotě, a hlavně délce trvání mrazu. Slabší poškození se tak může projevit i delším časovém úseku. Nejvíce však byla v oblasti poškozena réva vinná, ořešák, jahodník a jabloně v mrazových lokalitách.

OBILNINY

Děšť zapůsobil na obilniny příznivě. Pomalu se vytrácí nažloutlé zabarvení porostů z nedostatku vláhy. U některých pšenic se sucho podepsalo odumřením slabších odnoží. Ozimé ječmeny rostou velmi pomalu, ale prodělávají rychlý vývoj. Nezdá se, že by mráz nějak obilninám ublížil. V jařinách začínají přerůstat plevy.

PŠENICE OZIMÁ (RF 29–33 BBCH)

Další střední výskyty padlí pšenice (*Blumeria graminis*) pozorovány lokálně v okrese Příbram (Bubovice, Vysoká Pec), kde se nachází na 3. listu shora. Na bázích rostlin se ve slabých výskytech choroba vyskytuje v okrese Kladno (Drnek, Šlapanice) a začíná postupovat do vyšších listových pater. Slabé výskyty zjištěny plošně ve všech obvodech oblasti.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se současně provádí proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž

předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

V okrese Beroun (Lázovice) zjištěny první slabé výskyty **helmintosporiové světle hnědé skvrnitosti (*Drechslera tritici-repentis*)**.

Slabé výskyty **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** přetrvávají plošně v okrese Kladno.

V porostech na okresech Kladno a Praha se v listech objevily první miny způsobené housenkami **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)**.

V západní části oblasti (Beroun, Kladno, Praha) plošně pozorovány první výskyty vajíček **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**.

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylihých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vylihých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může počet vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylihých více jak 50 % larev.

JEČMEN OZIMÝ (RF 29–43 BBCH)

Střední výskyty **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** pozorovány v okrese Příbram (Volenice, Vysoká Pec) na 4. listu shora. V ostatních obvodech oblasti pozorovány pouze slabé výskyty.

Fungicidní ošetření se provádí v kombinaci proti komplexu listových chorob obvykle od růstové fáze BBCH 30. Je třeba střídat skupiny fungicidních účinných látek s cílem oddálit vznik rezistence patogena.

Ve slabých výskytech byla na listech pozorována **sítovitá a okrouhlá skvrnitost ječmene (*Pyrenophora teres*)**, a to plošně po celé oblasti.

Ošetřuje se při výskytu 5% a více napadených rostlin (BBCH 29 a 37)

I na listech ječmenů se plošně po celé oblasti vyskytla první vajíčka brouků **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**.

JEČMEN JARNÍ (RF 21–29 BBCH)

Po celé oblasti lokálně pozorováno slabé napadení **padlím ječmene (*Blumeria graminis*)** na rostlinách.

Silný výskyt **sítovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** pozorován v okrese Nymburk (Polabec). Slabé napadení pak pozorováno v celé oblasti.

V okresech Kladno a Beroun zjištěna první vajíčka **kohoutka modrého (*Oulema gallaeciana*)** a **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 33-34 BBCH)

Na Poděbradsku lokálně pozorováno slabé poškození **listopasem čárkovitým (*Sitona lineatus*)**. Poškozeny jsou však pouze okraje listů.

OLEJNINY

V průběhu prvního dne se mráz projevil na řepkách jen svěšením květenství. Ta se pak v následujících dnech narovнала a nyní rostliny působí zcela normálním dojmem. V řepkách se ošetřuje proti šešulovým škůdcům.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 63–65 BBCH)

Střední výskyty imag **bejломorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** byly dne 2.5. pozorovány v okresech Kolín a Kutná Hora (Církvice, Nové Dvory, Rohozec, Suchdol, Svatá Kateřina a Svatý Mikuláš). Slabé výskyty sledovány opět v celé oblasti.

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách. Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny.

Výskyt imag **krytonosce šešulového (Ceutorhynchus obstrictus)** na okresu Kladno lokálně dosahuje středních hodnot. V ostatních částech oblasti jsou pozorovány pouze slabé výskyty.

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šešulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti:

do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/1 rostlina, při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/2 rostliny

MÁK SETÝ (RF 20-25 BBCH)

Porosty jsou stále silně mezerovité a ve velmi rozdílných vývojových fázích (od 1 do 5 pravých listů). To platí i o situaci na jednom pozemku. V okrese Beroun (Vráž) pozorováno velmi silné zaplevelení porostu.

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 01-25 BBCH)

Dne 2.5. zjištěn první výskyt brouků **mandelinky bramborové (Leptinotarsa decemlineata)** v okrese Kutná Hora (Církvice, Nové Dvory, Rohozec, Svatá Kateřina, Svatý Mikuláš).

V ranobramborářské oblasti okresu Kutná Hora bylo poškození mrazem lokální. Bylo poškozeno 110 ha porostů, brambory začínají opět obrůstat, hrozí zpoždění vegetace.

KUKUŘICE (RF 00-11 BBCH)

V oblasti byly mrazem lokálně poškozeny hlavně dříve seté a již vzešlé porosty. Rozsah možného poškození se teprve projeví.

ŘEPA CUKROVKA (RF 12-19 BBCH)

Vajíčka **květilky řepné (Pegomya hyoscyami)** všeobecně pozorována v okresech Kladno a Kutná Hora ve slabých výskytech na spodní straně listů.

První výskyt **mšice makové (Aphis fabae)** v porostu zjištěn dne 5.5. v okrese Kutná Hora (Miskovice a Suchdol).

V letošním roce byly zasety plochy cukrovek dříve než obvykle, proto je nejspíš raní mrazíky nepoškodily. Lokálně cukrovka reagovala na chlad zežloutnutím listů.

CHMEL

Ve chmelnicích probíhá drátkování a zavádění chmele. Ošetřuje se proti lalokonosci a dřepčíku chmelovému.

CHMEL (RF 08-11 BBCH)

V okrese Rakovník v lokalitě Hořesedly byly nalezeny první výhony poškozené **peronosporou chmelovou (Pseudoperonospora humuli)**.

Slabé výskyty **lalokonosce libečkového (Otiiorhynchus ligustici)** lokálně pozorovány v okrese Rakovník (Rakovník, Bor).

Střední výskyty **dřepčíka chmelového (Psylliodes attenuatus)** pozorovány dne 6.5. v okrese Rakovník (Bor). Ostatní výskyty jsou pouze slabé.

Ochranný zásah proti jarní generaci dřepčíka chmelového se doporučuje provést při zjištění střední intenzity napadení, tj. poškození (děrování) 5-10% listové plochy.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 65-71 BBCH)

Provedeným monitoringem v okrese Kolín v sadech Tucharaz bylo pozorováno 100% poškození plodů v sadu jabloní o výměře 65 ha, odrůda Idared (k. ú. Přistoupim). Následující den bylo patrné zhnědnutí celých plůdků. Zde byl zaznamenán dlouhotrvající mráz -3,5 °C, který trval cca 7 hodin. V dalších sadech se očekává lokální poškození na níže položených místech v mrazových kotlinách. Slabší poškození se neprojeví bezprostředně po mrazu, ale bude trvat delší dobu, než dojde k propadu plodů. Výše položené sady budou zřejmě bez poškození. Na Mělnicku (Daminěves) zjištěno 70 % poškození plodů.

V okrese Kutná Hora (Kaňk) byl dne 4.5. zjištěn střední výskyt **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** ve feromonovém lapáku.

První výskyt **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)** byl zjištěn dne 5.5. v okrese Mladá Boleslav (Březinka).

HRUŠEŇ (RF 65-69 BBCH)

Při provedeném pozorování zjištěno slabé poškození mrazem v Kutné Hoře a Českém Brodě. V okrese Kolín (Tismice) pozorovány bezprostředně po mrazech tzv. olejovité skvrny na plůdcích. V době monitoringu nebylo patrné poškození. Následně však může nastat propad plodů.

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 72 BBCH)

První výskyt **kadeřavosti broskvoně (Taphrina deformans)** na listech byl zaznamenán u zahrádkářů v Poděbradech.

Poškození broskvoní mrazem je pouze lokální, nejvíce na Příbramsku. Naopak Kolínsko a Kutnohorsko bez viditelného poškození stromů.

MERUŇKA (RF 72-75 BBCH)

Slabé výskyty **moniliové spály (Monilinia laxa)** hlášeny od zahrádkářů v okrese Beroun.

Poškození stromů mrazem je pouze lokální, nejvíce na Příbramsku. Avšak Kolínsko a Kutnohorsko je bez viditelného poškození.

SLIVOŇ (RF 71-72 BBCH)

Dne 5.5. zjištěn první výskyt **obaleče švestkového (Cydia funebrana)** ve feromonovém lapáku v okrese Mladá Boleslav (Březinka).

TŘEŠEŇ, VIŠEŇ (RF 71-75 BBCH)

Na Mělnicku (Daminěves) došlo až k 70% poškození plůdků mrazem.

Drobné ovoce

JAHODNÍK (RF 65-71 BBCH)

V okrese Kolín v jahodárně Kouřim byl monitoring proveden na plantáži jahodníku, odrůda Karmen, výměra cca 3 ha. Zde byly téměř všechny rozvité květy (cca 10 %) poškozeny mrazem. Poškozena byla rovněž některá nerozvitá poupata (květní lůžko zhnědlé). Celkové poškození lze očekávat v rozsahu 60 – 70 %. V okrese Mělník (jahodárna Vraňany) došlo k 90% poškození květů.

RÉVA VINNÁ (RF 12-15 BBCH)

Na Berounsku a Mělnicku došlo na všech vinicích k 95 až 100 % poškození listů a květenství mrazem. Réva patří k nejvíce postiženým rostlinám v oblasti.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan